

DEREİÇİ (BAŞKALE, VAN) TRAVERTENLERİNİN FASIYES ANALİZİ

Çetin Yeşilova, Pelin Güngör Yeşilova, Mustafa Açlan

*Yüzüncü Yıl Üniversitesi, Mühendislik Fakültesi, Jeoloji Mühendisliği Bölümü
(cetinyesilova@yyu.edu.tr)*

ÖZ

Dereici travertenleri, Van'ın Başkale ilçesinin güneyinde, ilçeye 42 km uzaklıkta yer almaktadır. Bu çalışmada travertenlerin stratigrafik ve sedimantolojik özellikleri incelenerek oluşum koşulları ve çökeltme ortamının aydınlatılması amaçlanmıştır. Bu amaçla Dereici travertenleri morfolojik olarak incelenmiş, oluşum ve gelişimine ışık tutacak fasiyes analizi yapılmıştır. Dereici travertenleri, morfolojik olarak sırt tipi, mağara tipi ve teras tipi travertenlerden oluşmaktadır.

Bölgedeki sıkışmalara bağlı olarak K 22⁰ B ve K 35⁰ D doğrultularında gelişen makaslama çatlağı ve bu çatlaktan yeryüzüne çıkan sular, yaşlı olan sırt tipi travertenlerini oluşturmaktadır. Sırt tipi travertenlerin kuzey doğu yamacında açılan çatlaklardan yamaç aşağı süzülen sular, eski ve güncel teras tipi travertenleri oluşturmaktadır. Yine sırt tipi travertenlerdeki çeşitli boyutlardaki boşluk alanlarda, küçük mağara tipi travertenlere rastlanmaktadır.

Travertenler üzerinde yapılan çalışmalarda, kristalin kabuk, sal tipi, gaz boşluklu ve pizolitik traverten fasiyeslerine rastlanmıştır. Gerek morfolojileri gerekse fasiyes özellikleri Dereici travertenlerinin, bir makaslama çatlağı boyunca yüzeye çıkan, uçucu bileşence yoğun hidrotermal suların yamaç aşağı akarak oluştuğunu göstermektedir.

Anahtar kelimeler: Dereici, traverten, sırt tipi, teras tipi

FACIES ANALYSIS OF THE DEREİÇİ (BAŞKALE, VAN) TRAVERTINES

Çetin Yeşilova, Mustafa Açlan, Pelin Güngör Yeşilova

*Yüzüncü Yıl University, Faculty of Engineering, Department of Geological Engineering
(cetinyesilova@yyu.edu.tr)*

ABSTRACT

The Dereiçi travertines are located in the Başkale District (southern part of Van), Dereiçi 42 km far from the Başkale. The aim of the study is to shed light on the formation conditions and depositional environments of travertines by examining stratigraphic and sedimentological features of travertines. For this purpose, the Dereiçi travertines have been examined morphologically and facies analysis has been done in order to enlighten the formation and development of the travertines. The Dereiçi travertines morphologically consist of ridge type, cave type and terrace set type travertines.

The compression in the region has developed shear fracture in the direction of the N 22° W and N 35° E, and the water emerging from this fracture has formed the old ridge type travertines. The water that emerges from the northeast ridge type travertines fractures and seeping downslope has formed the old and current terrace set type travertines.. There occur little cave-like travertines in the voids of varying sizes within the ridge-like travertines.

The study on the travertines indicates that crystalline crust, raft type, coated gas bubble and pisolith travertine facies exist. The morphological and facies features of the Dereiçi travertines suggest that they have been formed by the volatile-rich hydrothermal waters that leak downslope along a shear zone.

Keywords: *Dereiçi, travertine, ridge-like, terrace set type*